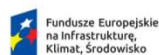

Fundusze Europejskie

Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

Dofinansowane przez Unię Europejską – NextGenerationEU

Nowy program Czyste Powietrze

Kontrola przedsięwzięcia

Kiedy, co i jak?

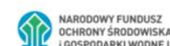
Najczęstsze błędy stwierdzane w trakcie kontroli

Poniedziałki z Czystym Powietrzem

Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Warszawie

09.03.2026 r.

Współfinansowane z unijnego systemu handlu
uprawnieniami do emisji (Funduszu Modernizacyjnego)

Plan prezentacji:

I. Podstawowe informacje

II. Co przechowywać do kontroli?

III. Warunki i sposób przeprowadzenia kontroli

IV. Najczęściej stwierdzane błędy w trakcie kontroli

I. Podstawowe informacje

Gdzie znaleźć szczegóły na temat kontroli w programie Czyste Powietrze?

- Warunki i sposób przeprowadzania kontroli u beneficjentów są opisane w umowie o dofinansowanie.

Kto może być kontrolującym?

- Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej (NFOŚiGW) oraz Wojewódzkie Fundusze Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej (WFOŚiGW) – samodzielnie lub przez podmioty zewnętrzne.

Kiedy spodziewać się kontroli?

- Okres trwałości w programie Czyste Powietrze to **5 lat od daty zakończenia przedsięwzięcia**, czyli to czas, w którym Twoja inwestycja może być skontrolowana. Kontrola może też być przeprowadzona jeszcze przed wypłatą dotacji lub przed zawarciem umowy o dofinansowanie po złożeniu wniosku o dofinansowanie.

Czego w okresie trwałości nie wolno?

- Zmienić przeznaczenia budynku/lokalu z mieszkalnego na inny, tj. np. nie można wynająć budynku lub lokalu nawet na cele mieszkalne,
- Zdemontować urządzeń, instalacji oraz wyrobów budowlanych zakupionych i zainstalowanych w trakcie realizacji przedsięwzięcia **z wyjątkiem** wymiany wadliwych instalacji lub urządzeń na inne o parametrach nie gorszych od urządzeń zdemontowanych,
- Zainstalować dodatkowych źródeł ciepła, niespełniających szczegółowo opisanych w programie warunków.

Czym mogą się skończyć stwierdzone nieprawidłowości?

- Wypowiedzeniem umowy
- lub obniżeniem wartości dotacji.

W obu przypadkach zwraca się dotację lub jej część wraz odsetkami określonymi w umowie o dofinansowanie.

Z czego wynika zakres kontroli?

- z zakresu rzeczowego przedsięwzięcia określonego w umowie o dofinansowanie
- oraz dokumentów i oświadczeń złożonych w celu uzyskania dofinansowania.

Czego można spodziewać się?

- kontroli dokumentacji finansowej i technicznej – w szczególności oryginałów dokumentów, które zostały złożone do WFOŚiGW w kopiach,
- sprawdzenia, czy wszystkie prace zostały zrealizowane zgodnie z umową o dofinansowanie,
- oględzin na miejscu np. w celu weryfikacji zamontowanych urządzeń i ocieplenia

Na którym etapie jest sprawdzana kwalifikowalność kosztów?

- Kwalifikowalność poniesionych kosztów może być sprawdzana:
 - zarówno przed, jak i po wypłacie dotacji,
 - w trakcie realizacji przedsięwzięcia
 - oraz w okresie trwałości.
- Zatwierdzenie przez WFOŚiGW wniosku o płatność nie jest ostatecznym potwierdzeniem kwalifikowalności wydatków i nie wyklucza stwierdzenia w późniejszym czasie niekwalifikowalności poniesionych przez beneficjenta kosztów.
- Wypłata dofinansowania nie potwierdza prawidłowości przedstawionych przez beneficjenta do rozliczenia kosztów i realizacji przedsięwzięcia.

Czy kontrola odbywa się zawsze na miejscu przedsięwzięcia?

Kontrole są dwojakiego rodzaju:

- u beneficjenta na miejscu realizacji przedsięwzięcia
- lub bez wizyty na miejscu, czyli w WFOŚiGW, w tym przypadku beneficjent może być wezwany do dostarczenia dodatkowych dokumentów, niezbędnych do przeprowadzenia kontroli.

II. Co przechowywać do kontroli?

Gdzie znaleźć listę dokumentów, które mogą być kontrolowane?

- Dokumenty, o których okazanie w trakcie kontroli może być poproszony beneficjent, są wymienione w umowie o dofinansowanie oraz w instrukcji do wniosku o płatność.

Czy kontrolującemu należy oddać oryginały dokumentów?

- Oryginały zawsze zostają u beneficjenta. Kontrolujący miejsce inwestycji powinien mieć do nich wgląd. W przypadku kontroli bez wizyty u beneficjenta – WFOŚiGW może poprosić o dostarczenie kopii/skanów dokumentów.

Jakie są to dokumenty?

W zależności od zakresu przedsięwzięcia są to:

- oryginały dokumentów zakupu,
- dokumenty potwierdzające zapłatę na rzecz wykonawcy lub sprzedawcy,
- dokumenty dotyczące przedsięwzięcia, na które zostało przyznane dofinansowanie, w szczególności:
 - audyt energetyczny budynku, dokument podsumowujący audyt energetyczny, dokumentacja projektowa, atesty,
 - oryginały certyfikatów, świadectw, kart produktów, gwarancji jakościowych producenta wyrobów i urządzeń,
 - oryginały protokołów instalacji urządzeń lub wykonania prac montażowych, protokołu z odbioru kominiarskiego,
 - dokumenty potwierdzające dochód zadeklarowany we wniosku o dofinansowanie, w tym zaświadczenia o dochodach
 - dokumenty potwierdzające, że beneficjent otrzymał dofinansowanie z programów, w których właścicielem zakupionego źródła ciepła po wymianie jest jednostka samorządu terytorialnego,
 - dokumenty dotyczące pełnomocnictwa, oraz w przypadku dotacji na częściową spłatę kapitału kredytu bankowego – umowy kredytowej i dokumentów z nią związanych,
 - inne dokumenty, które miały wpływ na przyznanie lub wypłatę dofinansowania

III. Warunki i sposób przeprowadzenia kontroli

Czy kontrola jest zapowiadana?

Beneficjent jest zawsze informowany przez WFOŚiGW (lub inny podmiot upoważniony do przeprowadzenia kontroli) o proponowanym terminie kontroli. Jeżeli kontrola nie dojdzie do skutku dwa razy w umówionym terminie z winy beneficjenta, WFOŚiGW może wypowiedzieć umowę dotacji beneficjentowi.

Do czego dokładnie upoważniony jest kontrolujący?

W przypadku prowadzenia kontroli u beneficjenta w miejscu realizacji przedsięwzięcia, kontrolujący upoważniony jest do:

- swobodnego poruszania się po terenie beneficjenta,
- wykonania pomiaru przegród, stolarki okiennej i drzwiowej,
- wglądu do dokumentów beneficjenta związanych z przedsięwzięciem, np. audytu energetycznego budynku, dokumentacji projektowej, **dokumentów potwierdzających oddanie budynku do użytkowania**, atestów, oryginałów faktur, rachunków imiennych lub innych dowodów księgowych, certyfikatów, świadectw, kart produktów, gwarancji jakościowych producenta wyrobów i urządzeń, oryginałów protokołów instalacji urządzeń lub wykonania prac montażowych, umowy kredytu (jeśli dotyczy),
- wglądu do dokumentów potwierdzających informacje w oświadczeniu o wysokości dochodów uprawniających do otrzymania dofinansowania,
- przeprowadzania oględzin budynków, lokali i urządzeń związanych z przedsięwzięciem,
- żądania od beneficjenta ustnych i pisemnych wyjaśnień,
- przygotowania dokumentacji fotograficznej z oględzin.

Gdzie są spisane ustalenia z kontroli?

Kontrolę prowadzi się w oparciu o wzór protokołu. Protokół z ustaleń z kontroli podpisuje kontrolujący i beneficjent lub reprezentująca go osoba. W przypadku uwag, zastrzeżeń lub rozbieżności zdań w odniesieniu do ustaleń, przed złożeniem podpisu należy umieścić je w protokole. Protokół sporządzany jest w dwóch jednobrzmiących egzemplarzach na zakończenie kontroli i w dniu jej przeprowadzenia, po jednym dla beneficjenta i kontrolującego.

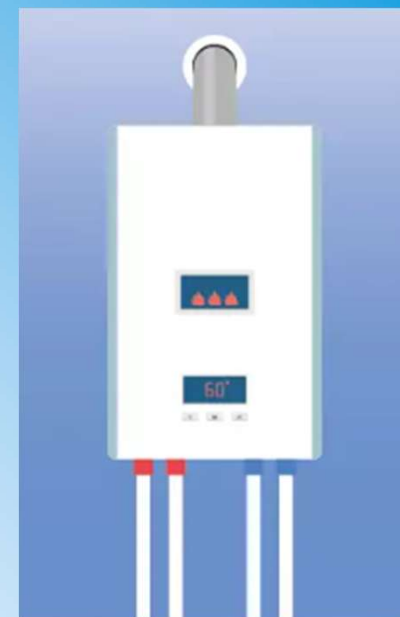
Jeśli beneficjent nie pozwoli na kontrolę, odmówi pokazania pomieszczeń, dokumentów lub nie podpisze protokołu, WFOŚiGW może rozwiązać umowę o dofinansowanie.

IV. Najczęściej stwierdzane błędy w trakcie kontroli

Źródło ciepła:

- Nie zezłomowania starego „kopciucha”
- Posiadanie kominka bez certyfikatu ekoprojektu
- Posiadanie w budynku piecokuchni, pieca kaflowego
- Brak protokołu z odbioru kominiarskiego podpisanego przez mistrza kominiarskiego, potwierdzający dostosowanie przewodów kominowych/spalinowych do pracy z zamontowanym kotłem na paliwo stałe.
- W budynku zainstalowany jest kocioł olejowy, gazowy lub na paliwo stałe spełniający wymagania minimum 5 klasy.

Termomodernizacja:

- Wymiana okien, drzwi, bram garażowych w pomieszczeniach nieogrzewanych.
- Brak spełniania warunków WT2021 przez wymieniane okna, drzwi.
- Powierzchnia docieplenia ścian zewnętrznych przedstawiona w Protokole odbioru prac wykonawcy jest większa niż zmierzona podczas kontroli.
- Docieplenie połaci dachowych (dachu) na poddaszu nieogrzewanym.
- Montaż nowych okien połaciowych na poddaszu, gdzie ich pierwotnie nie było.
- Powiększenie otworów okiennych i drzwiowych, montaż okien w nowych otworach ściennych.
- Brak wszystkich warstw zabezpieczenia docieplenia ścian zewnętrznych przed warunkami atmosferycznymi
- Zbyt cienka warstwa izolacji dachu lub stropu pod poddaszem nieogrzewanym
- Przy zastosowaniu docieplenia pianą PUR grubość izolacji jest nierówna.
- Rozliczanie docieplania przegród budowlanych w nowo dobudowywanej części budynku.

Dokumentacja:

- Brak posiadania oryginałów dokumentów przez Beneficjenta, w tym: faktur, Audytu energetycznego, protokołów odbioru prac wykonawcy, formularza złomowania pieca.

Trwałość projektu:

- Zdemontowanie urządzeń lub instalacji zakupionych i zainstalowanych w trakcie realizacji przedsięwzięcia.
- Zainstalowanie w budynku źródła ciepła np. awaryjnie dodatkowego „kopciucha”, nie spełniającego warunków Programu i wymagań technicznych, określonych w Załączniku nr 2/ 2a/ 2b do programu, w wersji mającej zastosowanie do zawartej umowy o dofinansowanie.

Fundusze Europejskie

Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

Dofinansowane przez Unię Europejską – NextGenerationEU

Dziękuję za uwagę

Piotr Domański

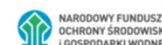
Starszy Specjalista w Zespole Doradców Energetycznych

Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Warszawie

tel. 48 368 00 83

tel. kom. 510 926 166

e-mail: pdomanski@wfosigw.pl

Współfinansowane z unijnego systemu handlu
uprawnieniami do emisji (Funduszu Modernizacyjnego)